૩૫૧૯

બનામે ખુદા.

બોસ્તાને બેદાદ

નામના

આલફ્રેડ નાટક મંડળીનાં

ખેલમાં આવેલાં ગાયનો

પ્રગટ કરનાર

આલફ્રેડ નાટક મંડળીનાં માલેકો.

આ ચોપડી ઈ૦ સ૦ ૧૮૬૭ ના ૨૫ માં આક્ટ
પ્રમાણે રજીસ્ટર કરાવી છે.

મુંબઈ,

ધી રાઈઝીંગ સ્ટાર પ્રીંટીંગ પ્રેસ, નાં૦ ૨૨૩, બંગડી બજાર,
મહુમ્મદઅલી દાઉદખાને છાપી છે.

ઈ૦ સ૦ ૧૮૮૯ ઇંગ્રેજી.

કીમત ત્રણ આના.

૩૫૧૯

બનામે ખુદા

બોસતાને બેદાદ

૧

પુછો તો તુઝસે પાયા બદીમેં કોઇ નુકસાન,
ઉસકે એવજમેં બલકે ફાયદા પાતે હંય હરઆન.
કમર બદીપર ચુસ્ત બાંધકર ફીરતે હંય ઇનસાન,
ઉસે જેહાંમેં અચ્છી સુરત દેખા ખુશ ગુજરાન.
બદીમે દૌલત બદીમેં હશમત બદીમે ચયન આરામ,
ગરજ બદીમે હોજાતે હંય આસુદા ઇનસાન.
નેકીમે કુચ્છભી નહીં હાસીલ ઇસ દુન્યા દરમ્યાન,
છોડ બુરાઇ કરે ભલાઇ વોહી બડા નાદાન.
છોડકે નેકી કરો બદી સબ કેહેના મેરા માન,
નફા ઇસીમે આખીરકો હય નહીં કુચ્છ નુકસાન.

૨

તુતો અજબ દીલફરીબ નાઝની હય,
જોડહી જેહાંનમે નહીં કહીં તેરી હય.
તુ વોહ બલા નાસમજ પુર જફા હય,
ઇનસાં તેરે દામસે બચે કહીં હય.

૩

કામીલ ફાઝીલ આદીલ કહો અબ,
આમીલ જામીલ તાઆમીલ કરેં સબ.
બાતેં બાતીલ છોડકે આપ,
બોલો બોલો બોલો બોલો બોલો ભેદ સાફ.
મારેં કાટેં ફાંસેં કીસે અબ,
ઝપટેં જકડેં પકડેં કહો તબ.
તોડેં ફોડેં કીસકા સર,
બોલો બોલો બોલો બોલો બોલો સરવર.
હાજીર હય નૌકર સરદાર, દૌબતલા ક્યા હયગા કાર,
ખુન બહાના હય ક્યા યાર,
બોલો બોલો બોલો બોલો બોલો સરકાર.

૪

ગરદું કુલાહ નબાબો શાહ, પયસેકી ચાહ હય સબકો વલ્લાહ,
દમભરકો ચયન નહીં દીન રયન, આહ ઝપકી નીગાહ.
જીધ યેહ ફીકરમે સબ હય તબાહ, ગર્ક આબ દરઆબ બેખાબ
હંય શાહ,
પયસેસે હોવે એક અદના જીઝાહ, શાહ હોગએ તબાહ,
શાહ હોગએ તબાહ.
શાહ હોગએ તબાહ શાહ હોગએ તબાહ,
આલમમે પયસા હય શાહોંકા શાહ, વાહ ક્યા હય પયસા—
જરસે તમામ આલમમે નામ, સારે અનામ હંય ઇસકે ગુલામ,
કરતે હય સબ ઝુક ઝુક સલામ, પાસ હય જીસકે દામ.
યેહ જરસેહી આહમકકા આકીલમે નામ, ઉલ્લુ બને હુમા તમામ,
કયું નબને હમભી જરકે ગુલામ, હય જરસેહી કામ બસ,
હય જરસેહી કામ.

૫

હય જરસેઠી કામ, હય જરસેઠી કામ,
નેકો બદીકાતો ખયાલ હય હરામ હય જરસેઠી કામ.

૫

પ્યારે તુઝકો નજર લગ જાએગી
પ્યારે પનઘટ પર મતી જાઇયો—
ચાંદસા મુખડા મુખપે તુરાની
ટોકેંગે સારે લોગરે—

૬

તેરે ઘુંગરવાલે બાલ જો બલ ખાતે હય,
યેહ કાલે કાલે નાગ લેહેરાતે હય.
મુખડેકી ઝલકસે ચોટક ચાંદની છાઈ,
નીકલા જો પસીના ઓર ચમક દીખલાઇ.
કાનોકે પાસસે લટછટ કર બલખાઇ,
બાબનસે નાગની ઉસે ચાટને આઇ.
કયા ગોરે ગાલપર બાલ પેચ ખાતે હય—
બીછુકા જોડા ભવેં નાગ લટકાલી,
લેહેરા લેહેરાકે ચલે ચાલ મતવાલી.
ઘુંગટકા ઝટપટ ખોલકે લટ છટકાતી,
નીકલા હય કાલા નાગકે બીજલી કાલી.
હમ દેખ દેખકે ઇસકો ઘભરાતે હય—

૭

તોરી બાંકી અદાને, મન હરલીનો સૈયાંરે, મોરારે—
જીત ચાહે ઉત બસકર, રહતરે, તલપત હય જીયારે, મોરારે—

૮

અફસોસ ઈતને જલદી તુમ મુઝકો છોડતેહો,
દીલકો ફસાકે ગમમે મુહ અપના મોડતેહો.
હય યેહભી કયા તરીકા હય યેહભી કોન શેવા,
જો ઈસ તરાહસે રીશતા ઉલફતકા તોડતેહો.
આલમકે સુનકે તાઅને ખું જલ ગયા હય તનકા.
અબ ઈસમે કયા રહા હય જો તુમ નીચોડતે હો.
અવ્વલ હી કરકે ઉલફત દીલ પેચોતાબમે હય,
લેલેકે નામે રૂખસત ફેર કયું મરોડતે હો.

૯

અબ ઘરવા જાનેદે, જીયરવા મોરા ઐકલવા, ચતુર સુગરવા
ફેર બહી અબ છોકદે કરવા, માનો હમારી યેહ બતીયાં
લાગતીયાં, મોહનીયાં જાનેદે—
નીર બહાના નયનસે અપને, દુઃખ જીયાકો દેન માનરી
અરજ માન મોરી નારી—

૧૦

કરીમ રહીમ તુ કરમ કર, મોપે કોરપાકી તુ કરકર નેકો નજર
મોસે મીલા તુ શામી—

મૌલા તેરે સીવા કોઇ ન મેરા તો
દુનીયા દીનમે આધાર તેરા—

૧૧

ભૈયા તેરે પૈયાં લાગું મએકા નાહી છાંડો,
ઇતની બીનતી સુન કર જોર કર કહું;
તજ મજ મત મોરા જીવા ઘભરાવે—
અરજ બરજ પર કરતુ નજરવા,
બીરન બચન થારો હીયા કકલાવે—

૧૨

યારબ યારબ કયસા હુવા યેહ સીતમ,
યારબ યારબ ટુટા યેહ સરપે કોહે અલમ.
યારબ યારબ કયસે ઉઠાએ રંજો ગમ,
યારબ યારબ તુહી કર અબ કરમ.

૧૩

હો ગયા યેહ કયસા જુલમ કીરદગાર,
બાપને જો મુઝકો કરદીયા હય પ્યાર.
અબ, કીસને યેહ સુનાયાઉનકો હાલેજાર,
ઇસ કદરજો મુઝસે હોગયા હય પ્યાર.
કયા કરૂં ખુદાયા ઉજ્ર પેશો યાર,
પુછે વોહ જો મુઝસે હાલ શારહવાર.
અબ, દીલતો પહેલસેહીહો ગયા થા જાર,
આ પડા યેહ રંજ અબ મુઝપે બેશુમાર.

૧૪

કયસા શૌહર મુઝે મીલા હય ખરાબ,
ઉસકી કીસમતકા સમ લીખ્ખા હય ખરાબ.
ઇબતેદા ઉસકી હય ખરાબ અગર,
અયસાહી ઉસકી ઇનતેહા હય ખરાબ.
નામ જરરાકુ કામમે હરરાકુ,
દોનો સુરતમે વોહ હુવા હય ખરાબ.
થકગઇ કહેતે કહેતે પર ન સુના,
હાય ઇસતગફ વોહ બના હય ખરાબ.
અય ખુદા અબતો નેક કરદે ઉસે,
મેરા શૌહરજો હોગયા હય ખરાબ.

૧૫

કરો કાહે આહે મૈયાંરે, આંખોમે ભરો કયું નીર
દીલકે ન અપને ટુકડે બનાવો, છોડો યેહ ગમકી રાહે—
દેખો ન હરગીજ સંજકી સુરત હકસે જમાઓ નીગાહે—

૧૬

માનો મજ અરજ તરસ નાહી ઉયા જલાવોરી
હાંહાં મતકર માતઓ પ્યારી, નીર બહાવોરી, નાહી,—
સંકટ સગરે હમારે નીવારે, નાથ હમારેરી, વોહી,—

૧૭

ચલો સાહેબ જલદીસે જાએં, વહાં,
હુનર અપના જરા આજામાએં, વહાં.
માલો દોલત જીસ્સે હમ પાએં પાએં,
શાદીયાં ખુશીયાં ફર મનાએં—
ચલીયે ચલીયે જલ્દ અબ, ચલીયે ચલીયે જલ્દ અબ,
દેરી જો હોગી યેહ કામમે, તબ.
બાજી ચુકેભીતો કયા હય અજબ—

૧૮

પીતમ હજકુ ન આએ મંદરવા, દરશન બીન કલપે યેહ મનવા—
તકત તકત મગ રકત બહુત નીત, અંખીયાંસે, મોરે જીયરેવાક ગત ન્યારી,—

૧૯

ખુશ નસીબ ખુશ નસીબ યેહી સોઇ હય,
આહા વાહ કયા ભોરી ભોરી હય યેહ.
મહેજબીં દીલનશીં નાજની હય,
દેખીએ કયસી ગોરી ગોરી હય.

૨૦

કયું આજ મેરે ભાઇકી અબતક ખબર નહીં,
હય અયસા કયા સમબ કે વોહ આતા નજર નહીં;
અફસોસ આધી રાત કટી, ઇન્તેજારમે.

અમતકભી ઉસકે આનેકા મુતલક અસર નહીં,
બાઈ ગયા હુય ઘરસે કીસી બાતકે લીએ;
વોહ કામભી હુવા, કે નહીં કુચ્છ ખબર નહીં.
મૈલા હરએક બલાસે મેરે બાઇકો બચાએ,
કુચ્છ ઇસકે માસોવા મુઝે મદદ નજર નહીં.

૨૧

હુય અબતો યેહ વક્તે હુનર, ચલું વહાંપર,
મોકૂ દહેશત ન ખતર હો આફતસે નીડર,
કમરકો અપની બાંધકર—
અચ્છી તરાહસે જીસમપર લીબાસ પહેનકર,
મય અબ કરૂ ગુજર અસર અમીરકે મકાનપર.

૨૨

સહે સહે યેહ કબતક અલમ,
કીત આઇ પરાઇ જગાપે યેહ ગમ;
હાયહાયરે સીતમ, વાયે વાયેરે યેહ ગમ.
ધડક ધડક મોરી છતીયન ધડકે,
લરજ લરજ મોરા કાંપે યેહતન.

૨૩

ગરતુ નહીં જો માનતી તો જાનલે યેહ અબ,
તુઝપર કરૂંગા મય જફા ન પાએગી સબબ.

યેહ બાત મેરી આખ્રી સમઝ ન તુ અન્જામ,
જીતી રહેગી જબ તલક ઉઠાએગી ગુજામ.

૨૪

નહીં બેહુદા બક બેહયા, તેરી બાતેં યેહ જુઠી હય સારી,
મુહજોર, તુ હય ચોર જીનાકાર જાનીએ, લાઅનતેં તેરે મુહપે.
કરેગી ખુદાઇ સારી આફ્તેં રહેગી જારી—
ગલીજ દહન કર બંદ શૈતાબ ઓ બદકાર,
નહીં તેરી દરકાર હય, ચાહે જીલા યા માર.

૨૫

કૈસ બલામે હય ફંસા દીલ હાય દીલ અફસોસ દીલ,
છુટના મુશકીલ હુવા દીલ, હાય દીલ અફસોસ દીલ.
કૌનસા દીન હોકે છુટું ઇસકે પંજેસે ખુદા,
અબતો યેહ તંગ આગયા દીલ હાય દીલ અફસોસ દીલ.
જીંદગીભર અબ રેહાઇ યહાંસે તો મુમકીન નહીં,
અબ તો ગમ ખાના પડા દીલ હાય દીલ અફસોસ દીલ.

૨૬

ફુલકકો હાય કયા તીરે સીતમ બરસાના આતા હય,
દીલે આશકકો બીસમીલકી તરેહ તડપાના આતા હય.
જુદાઇમે તેરી સાકી જીગરકા ખુન પીતા હું,
મય શે દેતાહું જબ હોંટોં તલક પયમાના આતા હય.

કરમ ફરમાના આતા હય ન ઉસકો મહેર આતી હય,
મુને એ રહેમકો મેરે ફક્ત તરસાના આતા હય.
સીતમ આતા હય ગર તુમકો વફા મુઝકોભી આતી હય,
જલાના તુમકો આતા હય મુઝે જલજાના આતા હય.
બસી હય અયસી આંખોમે "મુરાદ" ઉસ માહુકી સુરત,
નજર ચારોં તરફ બસ જલવએ જાનાના આતા હય.

૨૭

આવો યારો હીલમત કરસબ, હંસી ખુશીસે ગાએં આજ,
રોજકે દુઃખ ધંધેકો ઘડીભર અપને દીલસે ભુલાએં આજ.
હંસી ખુશીકી બાતોંકા આપસમે રહે હરદમ ચરચા,
દેખકે જો હમકો જલતાહો ઉસકો ખુબ જલાએં આજ.
આજ બેયાહી જાતી હય દીલબર અપને અખતરકે સાથ,
શાદીકી શાદીમે હમ સબ મીલકર ધુમ મચાએં આજ.
આતેં હય લોહ ઈસદમ ઇસજા ગાઓ મુબારક બાદ સભી,
બની બનેતો ખુબ બને હય કયું ન શુક્ર બજાએં આજ.

૨૮

ચલી ઠુમક ઠુમક બ્રીજ નારી, નારી, આઇ લપક ઝપક,
મતવારી પ્યારી—
મોર્ગ નયનમે કજરા ડારે, માર રહી સયનન ભાલે
તીરછી ચીતવન કુબન કટારી કારી—
હંસસી ગરવા હય મન હરવા, પતલી કમર કમર પર કરવા
નાગની જુલ્ફ ન જોબનપે વારી, કારી—

૨૯

સલામ અબ સલામ તુમેહ અય નેકનામ,
હો શાદો ખુરરમ અબ દુરગમ સબ કીજે બાદમાન.
ખુશી રહો મુદામ યેહ ચાહતે તમામ,
હો શાદીસે શાદ અબ, બનો આબાદ અબ;
આપ અય આલીશાન

૩૦

રાસ બીલાસ ધરે કર પલ્લવ,
એક એક ગ્રીવ ભુજા દરી.
બીચ બીચ ગોપી બીચ બીચ માધો,
નીરતત સંગ સહેલી—
હાર ગલે મોતીયનકી માલા,
ચલત ફીરત, અલબેલી—

૩૧

દોઆ હમારી હય યેહી, કે દેખોજી હમેશાભી ખુશી
ન આએ દીલમે ગમકોઈ કભી, કટે સદા હંસીમે ઘડી.
ખુદાકા તુમપે બસ કરમ રહે હરદમ, કહે યેહ હમ સભી
રહો ખુશીસે તુમ બહમ સહી, તુમહારી, ઉમ્રભી હો બડી

૩૨

ઝટપટ યારો પીયો પીયો પીયો પીયો, ઝટપટ યારો પીયો,
શોકસે દારૂકા એક જામ.

દુઃખ સબ દીલકા આનમેં ખોવે તન પાવે આરામ,
ખોલકે આંખે દખો દખો દખો દખો, ખોલકે આંખે દખો.
રંગ હય ઇસકા સુરખી ફામ.
અપનેહીં જયસા સબકો બનાવે હય ઇસકા યેહ કામ.
મૌજ મજા સબ કરો કરો કરો કરો મૌજ મજા સબ કરો,
યેહ દીલસે રખ્ખો દુર ગમ નામ.
ચીજ યેહ સબ ગમ ગુસ્સા મીટાવે લાવે ખુશી ઇતમામ,
યારો ખુશીસે હંસો હંસો હંસો હંસો યારો ખુશીસે હંસો,
દમા દમ પીકર મએકા જામ.
અખતર દીલબર દોનો દાયમ રહે નેક અનજામ.

૩૩

ઓ જાની જાનેમન ઓ જાની જાનેમન, તુમબીનયાં,
દીલબરીયાં, ઘબરાએરે.
તુ આજા જાનીરે, ચયન જીયા નહીં પાવે,
દરશાનવા મોરા મનવા તરસાએરે.

૩૪

જા જા બય યેહ ધુનાહસે અજીમ, સુનતુ મુજી મય હું,
સીયાની દાની ઓજાની દીવાની, તુને કયા બેઇમાની.
મર મર શરમ કર,
ઓ બેદીન તેરેદીન મરનકે અબગીન મય હું કમસીન.
તુતો બુદ્ઢા હો પુરાના, કાહે બનતા હય દીવાના.

૩૫

ચલ હટ ઝટપે યહાંસેજા યહાંસેજા નાસતા, અરે દુ:ખીયાકો દીખા દુ:ખના બેહથા.
બુહડ્‌પનમે તોહે લાજન આવે, કાજ કરે કયસા
લડ્‌કી તેરી યેહતો કહાવે, મુરખ પરખ નહીં કયા.

૩૬

નામારોરે નામારો બાપ આકો નામારો,
નારી યેહ બીપતાકી મારી, દેખો કયસી હય દુ:ખયારી.
રંજ ઉઠાએ કયસેભારી, બાપ આકો ના સતાવો,
કયસી યેહ દુ:ખયા બેચારી, જારી કરતી હય યેહ નારી.
કારીના મારો કટારી, કામસે યેહ બાજ આઓ.

૩૭

હાએ પીતાટુક દેખોતો ઇસકો, સુધ બુધ સારી બીસારી હય,
જરાવો, ન બારા છુયરવા અય બાબા, જરી યેહતો બીરહાકી મારી હય
તુમેહ મેરી જાંકી કસમ અબતો માનો, બની બહેન બીરહન હમારી હય

૩૮

મુઝપે કયસા યેહ જુલમો સીતમ હય હાય શોહર,
સખ્ત જાલીમ ઔર બે રહમ હય હાય શોહર.

૧૬

મેરી કીસમતમે ક્યા યેહ રકમ હય,
મુઝસા મજલુમ આલમમે કમ હય હાય શૌહર, હાય શૌહર
હાય શૌહર.

ક્યા ગજબ હાય ઈસને ગીરાયા હાય શૌહર,
તેરાએ ગમ હય મુઝપર ચલાયા હાય શૌહર.
મેરી ફુરહાદસી ચશમ નમ હય,
જાનેશોરીં મુઝે અબતો સમ હય હાય શૌહર હાય શૌહર
હાય શૌહર.

થી હવસ મુઝકો મીલ બયઠનેકી હાય શૌહર,
અબતો નોબત હય સર પીટનેકી હાય શૌહર.
કુમરીએ દીલ મેરા નારાજન હય,
મેરે દીલકા યેહ વીરાં ચમનહય હાય શૌહર, હાય શૌહર,
હાય શૌહર.

ક્યા કહું હાય ઈસ બેહયાસે, હાય શૌહર
મેરી ફુરયાદ હય બસ ખુદાસે હાય શૌહર
જાનપર અપની અબતો સીતમ હય,
મસકન અબ મેરા મુલકે અદમ હય, હાય શૌહર, હાય શૌહર,
હાય શૌહર!

૩૯

કર ન કારે જબુન તુમાન મેરે સુખન, માનતુ માનલે મેરા કહેના,
યું ન મરના માન હમારો બાત સારી, ઓ બેચારી.
અરે યેહ ધુનાહ અજીમ કરકે તુ નાદીમ બનના બહેના,
દુ:ખ સહેના નસીયાની, જીનદેતુ ઓ દીવાની.

૪૦

હય હય મય દુઃખીયા બેચારી બડી અભાગન નાર,
દુઃખ યેહ કયસે ઉઠે યેહ મોસે, ઉઠાલે તુ કીરતાર રે.
મય મુઇ ભલી હું અયસી, જગકી જંજાલ જાલસે,
ધીરજ રાખો કુહડો ન મનમે દયા કરે ભગવાન,
આસ તુમહારી વોહ બરલાવે, નાહી બનો બે ધ્યાનરે.
મોરા માનો કહનવા, તુમ મતી બનો નાદાન માનલો,
ધીરજ કયસે મઐકો આવે પીતમજી નહીં પાસ.
ભાઇભો મોસે દુર ભયો હય, ભઇ હું મય નીરાસ, રે મય
મુઈ ભલી હું.
રો રો, નાહો, તુ દુઃખયારી નયન બહાના નીર,
બચન તેહારે દુખકે સારે ડારે કલીજા ચીર, રે મોરા માનો કહનવા.
રોવું નહીંતો કહા કરૂં જો, દીલન મોસ થામ,
પીતમ પીતમ કરકે પુકારૂં સુઝે ન દુજો કામ, રે મય મુઇ ભલી હું.
તોરે કારન માસે અપની મીલકે કરૂં તદબીર,
તુઝકો યહાંસે નીકાલું અબ મય મન અપને રખ ધીર, રે
મોરા માનો કહનવા.
હાએ દઈયા છોટા છઈયા કરે ધીરજકી બાત,
પર ઘાટક વોહ નીરદઇ કે મન દયા નહીં કોઉ ઘાત, રેમય
મુઇ ભલી હું.

૪૧

સુનીયે તમામ મીલકે સબ ખાસોઆમ, જો કીએ મયને કામ
કરતા હું અબ બયાં,
મેરા હય અયસા દાવ નહીં જીસસે બચાવ, નામ હય બન
બીલાવ, સબ જેહાંમે અયાં.

સુના મેરે કલામ નહીં પાતે જવાલ, અયસા હું ન કૃાલ
દુન્યા દરમીયા,
મેરે મઠો હુનર, કરતેં હુંય બરબસર, સબકો જેરે જબર
જું જમી આસમાં.
સુનો મેરી યેહ બાત, કરકે ખંજરકો હાત, કીસ સફાઈ કે
સાથ શુમકીલી હયજાં,
ઉસકી સબ કુચ્છ બલા, પડો અખ્તરપે આ, ઔર મય બચ
ગયા બેઇજ્યાં બેગુમાં.
દેખો કુયદીસા હાલ કરકે ઉસકા નીહાલ, લેગયા કોતવાલ
બાદશાહકે યહાં,
અયબી હોકર સફા, બન બનાકર જરા, સુનનેકો માજરા જાતા
હું અબ વહાં.

૪૨

યા રબ તુને યેહ કયા કીયા, રનજો અલમ કયસા દીયા,
બલામે કયું દીયા ફંસા, હાય યા ખુદા તુકર કરમ તેરા.
આઇ આઇ અય પરવર, આફત કયસી મેરે સર,
તુહીબ બચા સરવર, ઉકા હય જરર.

બ-ફઝલે ખુદા તમામ શુદ